

**ΛΟΓΟΣ**  
**ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ**  
**Α. ΑΡΓΕΡΙΝΟΥ**  
 ΕΙΣ ΤΑ ΛΗΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ  
 ΤΟΥ ΔΗΛΙΑΝΤΟΣ  
 ΤΟΥ  
**ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ.**



Μετὰ σεβασμοῦ παριστάμεθα σήμερον ἐνώπιον ἀνδριάντος στηθέντος εἰς μνήμην ἀνδρός ἐξόχου, ἄγαν τιμῆσαντος καὶ ὑπηρετήσαντος τὴν πατρίδα ἡμῶν, ἐλκύσαντος δὲ τούτου ἕνεκα τὴν αἰωνίαν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους.

Ὁ αἰδίδιμος Καποδίστριας, τοῦ ὁποίου ἡ μεγαλοσύνη ἐπὶ ὀλίγον μόνον χρόνον ἠδυνήθη νὰ λάμψη ἐπὶ τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος, εἶνε τοσοῦτον γνωστός εἰς τὸ Πανελλήνιον, καὶ ἰδίως ἐν τῇ γενεατερίᾳ αὐτοῦ νήσω, ὥστε κεφαλαιωδῶς μόνον ἀρκεῖ νὰ μνημονεύσω τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ.

Τίς ἀγνοεῖ ὅτι ὁ μέγας οὗτος διπλωμάτης ὑπῆρξεν ἐφάμιλλος καὶ ἀντίπαλος τοῦ Μετερνίγου, ὅτι καὶ εἰς τὰ μεγάλα εὐρωπαϊκὰ συνέδρια τῆς Βιέννης, τῶν Παρισίων, τοῦ Ἀκυσγράνου, καὶ ὡς ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀντεπροσώπευσε διαπρεπῶς τὴν μεγάλην ῥωσικὴν Αὐτοκρατορίαν; Τίς ἀγνοεῖ ὅτι τοσαύτη ἦτο τότε ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐν Εὐρώπῃ ὥστε κατωρθώσε νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν Γαλλίαν ὄλων τῶν ἐξευτελιστικῶν ἔργων, τοὺς ὁποίους ἤθελε νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτὴν ἡ τετραπλῆ συμμαχία μετὰ τὴν κατατροπὴν τοῦ Ναπολέοντος; Τίς ἀγνοεῖ ὅτι κατὰ τὸ λαμπρὸν αὐτοῦ στάδιον οὐδέποτε ἐληρμόνευε τὴν πατρίδα αὐτοῦ Ἑλλάδα, ἀλλ' ἐργάζετο λεληθότως τε καὶ ἐπισήμως ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτῆς; Τίς ἀγνοεῖ ὅτι κατῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς πρῶτος Κυβερνήτης αὐτῆς, πλήρης ἀγίου ἐνθουσιασμοῦ ὅπως διοργανώσῃ τὴν νεαρὰν Ἑλληνικὴν πολιτείαν, καὶ θύσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ εἰς τὸ «θυσιαστήριον τῆς Πατρίδος» κατὰ τὴν ἰδίαν τῶν ἑκφραστῶν;

Ἡ Ἑλλάς εἶχεν ἀναγεννηθῆ, ἀλλ' ἀνέστη ὡς νεογνὸν μὴ δυνάμενον νὰ ἀφῆθῃ εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ δυνάμεις, μὴ δυνάμενον νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς συντηρήσεως αὐτοῦ· εἰς τὸν σκοπὸν λοιπὸν ἀναμωρρωτὴν ἀπέκειτο ἡ δοξὰ τοῦ νὰ ποδηγετήσῃ καὶ ἀναθρέψῃ τὸ νεογνὸν τοῦτο. Ναί! ἡ Ἑλλάς εἶχεν ἀναγεννηθῆ, ἀλλὰ μετὰ τὴν πολυώδυνον ἐκείνην περίοδον τοῦ ἐνδόξου ἐθνικοῦ ἀγώνος τοῦ στερήσαντος τὴν πατρίδα τοσοῦτων ἡρωϊκῶν ὑπάρξεων, καὶ ἐξαντληθέντος τέλειον τὸν τόπον, εἶχεν ἐπέλθει ἀναγκαιῶς κατὰπτωσίς τις καὶ γαυνότης, ὅπως συμβαίνει εἰς τὸν πυρεσσόντα, ὅστις αἰσθάνεται μὲν διαρκούντος τοῦ πυρετοῦ ἰσχύϊν καὶ θάρρος ὅπως παλαιῶν ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεώς του, παρελθόντος δὲ τοῦ παροξυσμοῦ, καταπίπτει εἰς ἀτονίαν καὶ γαυνωσιν ἢ πατρίς ἡμῶν ἐνδόξως διεξαγαγοῦσα τὸν μέγαν ἀγῶνα, ἐθρῆνει τὴν ἀπώλειαν τοσοῦτων τέκνων τῆς οἰ διασωθέντες εἶχον προσφέρει μετ' ἀπαράδειγματιστοῦ πατριωτισμοῦ τὰς περιουσίας των, καὶ ἀναλογιζόμενοι τὰς θυσίας καὶ τοὺς ἀθλοῦς των, ἐφρόνουσι ὅτι ἐδικαιούντο νὰ ἀπαι-

τήσωσι τοῦ λοιποῦ βίον ἄνετον καὶ ἀμέριμον. Αἱ τολμηραὶ ἐκείναι χεῖρες, αἱ κρατοῦσαι μέχρι πρὸ ὀλίγου τὸ πυροβόλον καὶ τὴν σπάθην, δὲν κατεδέχοντο πλέον νὰ ὀδηγήσωσι τὸ ἄροτρον, καὶ ἀπετροπιάζοντο τὴν ἀξίνην. Διατί ὁ γῆρας ἔτι ἀνακηρυττόμενος καθ' ἅπασαν τὴν ὑψηλίον ὡς ἥρωας, νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν μερίμναν περὶ τῆς παραγωγῆς ἄρτου; Διατί ἐν ᾧ ἕως τότε ἐφρόντιζε μόνον περὶ τῆς δόξης τῆς πατρίδος, νὰ υποχρεῖται σήμερον νὰ σκεφθῇ περὶ καλλιιεργείας; Διὰ τῆς δευδεροῦς αὐτοῦ διανοίας ὁ Καποδίστριας διέγνωσε τὸν κίνδυνον, καὶ κατείδε τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ καταπολεμήσῃ πάσαις, δυναμέναις νὰ παρεμποδίσωσι τὴν ὑλικὴν ἀνάπτυξιν, ἧς ἔδειτο ἡ Ἑλλάς μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης· συνάμα ὅμως ἐνόησεν ὅτι οὐχὶ διὰ τῆς βίας, ἀλλὰ διὰ τῆς γλυκύτητος, τῆς πειθοῦς, καὶ τῆς ὑπομονῆς, ἤθελε κατορθώσῃ τὸ ποθούμενον· ἐνέπνευε λοιπὸν διὰ τῶν συμβουλῶν καὶ τοῦ παραδείγματός του τὸν ἕληρον πρὸς τὴν ἐργασίαν, καὶ τὴν λιτότητα ἐν τῷ βίῳ, ἐπολέμει συστηματικῶς τὴν ὀκνηρίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐνέπνευεν εἰς τοὺς Ἑλληνοὺς τὸ ἀναγκαῖον θάρρος ὅπως ἀποκαταστήσωσι ἀπανταχοῦ τοῦ Κράτους τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν, καὶ ἐν βραχυτάτῳ διαστήματι χρόνου διοργανώσωσι ὅλους τοὺς κλάδους τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, μεριμνήσας ἅμα σπουδαίως καὶ περὶ τῆς κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως, ἀνήγειρε πληθὺν δημοσίων οἰκοδομῶν, ἐτύσθητε λαμπρὰν γεωργικὴν σχολὴν ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ ἐποπτείαν, ἠσπάλισεν ἄτυλον διὰ πολλὰ τῶν τέκνων ἅτινα ἀφῆκεν ὄρφανὰ ὁ πόλεμος, καὶ σχηματίσας στρατὸν καὶ στόλον ἀνάλογον τῶν περιστάσεων διετήρησεν αὐτὸν διὰ μεγίστων οἰκονομιῶν.

Οὕτω νυχθημερὸν ἐργάζετο, ἀμελῶν τῆς ὑγείας του, δίδων διὰ τῆς ἄκρας λιτότητος τῆς τραπέζης καὶ τῆς θεραπείας του τὸ παράδειγμα τῆς οἰκονομίας, καὶ διὰ τοῦ προσήνου καὶ εὐπροσηγοροῦ ἤθους του, τὸ παράδειγμα τῆς μετριεφροσύνης καὶ τῆς ἀγαθότητος.

Ἐπερήφανος διότι, κληθεὶς κατὰ τὴν παροῦσαν βουλευτικὴν Σύνοδον εἰς τὴν προεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἔτυχον τῆς τιμῆς ἵνα παρίσταμαι μετὰ τῶν ἀξιοτίμων συναδέλφων μου εἰς τὴν ἐπίσημον ταύτην τελετὴν κατ' ἐντολὴν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους, λογιζόμεαι εὐτυχῆς διότι μοὶ ἐδόθη οὕτω ἀφορμὴ ἵνα ἀποτίσω ὄφλημα σεβασμοῦ πρὸς τὸν εὐεργέτην ἐκείνον τοῦ ἔθνους, καὶ κλίνω τὴν κεφαλὴν ἐνώπιον τοῦ ἀνδριάντος αὐτοῦ, τοῦ μέλλοντος νὰ διαιωίσῃ τὴν ἰλαρὰν αὐτοῦ μορφήν, ὅπως ἡ ἱστορία θέλει διαιωίσῃ τὴν μεγάλην αὐτοῦ μνήμην.

Ap. εἰσ. 693

VI 213

J